Kodu Uudised
Luunja valla infoleht
Nr 2 (349) Veebruar 2026

Luunja vald esimest korda kogukonnaalgatusel Suurim Süda

Juba viiendat korda toimunud kogukonnaalgatus tõi tänavu südameid moodustama rekordarvu asukohti (46). Esimest korda moodustati üks süda ka Hispaanias Marbellas, mis oli esimene samm südamete piltide traditsiooni liikumiseks maailma. Kokku tuli tänavu südametesse 6294 inimest.

Pühapäeval kogunes valla rahvas koos sõpradega, et moodustada Luunja valla ühine suur süda

Luunja vallas moodustati suurimat südant lausa kahel päeval. Reedel, 6. veebruaril tegid oma südamed ära Luunja keskkool, lasteaed Midrimaa ja Lohkva lasteaed. Kui Luunja keskkooli ja Midrimaa süda sai märkimisväärselt suur ehk osales üle 300 lapse ja noore, siis Lohkva lasteaed üllatas kõige soojema südamega, mille aitasid termokaameraga varustatud drooniga üles võtta head sõbrad Annelinna päästekomandost. (Vaata ka lk 12)

Pühapäeval, 8. veebruaril olid Luunja suurima südame moodustamisele oodatud kõik Luunja valla elanikud ja sõbrad. Kokku tuli 95 inimest ja saavutasime üle riigi 27. koha. Esimese korra kohta suurepärane saavutus. Osalejatele pakuti sooja jooki ja natuke kehakinnitust ning veedeti mõnusalt koos aega.

Järgmisel korral kasvatame kindlasti Luunja südame veel suuremaks. Aitäh kõigile osalejatele!

Luunja vald

Reedel moodustus Luunja keskkooli staadionil võimas ühtehoidmise süda – kooli õpilased ja õpetajad koos Luunja lasteaed Midrimaa laste ja õpetajatega lõid erilise ja südamliku hetke. Fotod: Alejandro Roa

Vallavolikogu jaanuarikuu istungi kokkuvõte

Luunja vallavolikogu 2026. aasta esimene istung toimus 29. jaanuaril Luunja vallamajas.

Istungil osalesid kõik 17 volikogu liiget.

Istungi alguses luges Kaire Vahejõe ette ja andis üle arupärimised komisjonide liikmete nimekirjade kinnitamise, aseesimehe seisukoha ja üürilepingu kohta.

Seejärel luges Kaire Vahejõe ette ja andis üle dokumendi „Umbusalduse avaldamine Luunja vallavolikogu esimehele Kaimo Keerdole“ ja palus lisada umbusalduse avaldus järgmise Luunja vallavolikogu istungi päevakorda.

Seejärel kinnitas volikogu istungi päevakorra.

Esimese päevakorrapunktina oli istungi kavas Põvvatu külas Kivi maaüksuse detailplaneeringu algatamine ja lähteseisukohtade kinnitamine.

Kuulati planeeringute nõuniku Enelin Alteri ettekannet. Detailplaneeringu algatamise eesmärk on maaüksuse jagamine elamumaa kruntideks ja ehitusõiguse määramine üksikelamute ja abihoonete püstitamiseks. Üldplaneeringuga on detailplaneeringu algatamise ettepanek kooskõlas. Lepingud on huvitatud isikuga sõlmitud.

Enelin Alter vastas volikogu liikmete küsimustele ja seejärel toimus hääletus ning võeti vastu otsus nr 1-3/1 „Põvvatu külas Kivi maaüksuse detailplaneeringu algatamine ja lähteseisukohtade kinnitamine“ (poolt 16 volikogu liiget, üks volikogu liige jättis hääletamata).

Teise päevakorrapunktina oli istungil kavas Lohkva külas Aiandi tee 20 maaüksuse detailplaneeringu algatamine ja lähteseisukohtade kinnitamine.

Kuulati planeeringute nõuniku Enelin Alteri ettekannet. Planeeringuala hõlmab Lohkva külas Aiandi tee 20 ja osaliselt Aiandi tee maaüksust. Planeeringuala pindala on ligikaudu 5000 m^2. Detailplaneeringu eesmärk on Aiandi tee 20 maaüksuse sihtotstarbe muutmine ja ehitusõiguse määramine elamumaa krundile elamuehituse (ridaelamu ja abihooned) eesmärgil. Lisaks antakse detailplaneeringuga lahendus planeeringuala haljastusele, heakorrale, juurdepääsule, parkimiskorraldusele ja tehnovõrkudega varustamisele. Üldplaneeringuga on detailplaneeringu algatamise ettepanek kooskõlas. Lepingud on huvitatud isikuga sõlmitud.

Enelin Alter vastas volikogu liikmete küsimustele ning seejärel toimus hääletus ja võeti vastu otsus nr 1-3/2 „Lohkva külas Aiandi tee 20 maaüksuse detailplaneeringu algatamine ja lähteseisukohtade kinnitamine“ (poolt 13, vastu üks, erapooletud kaks volikogu liiget ning üks volikogu liige jättis hääletamata).

Kolmanda päevakorrapunktina oli istungi kavas Põvvatu külas Parkmetsa põik 4 ja Parkmetsa põik 6 maaüksuste detailplaneeringu vastuvõtmine ja avaliku väljapaneku korraldamine.

Kuulati planeeringute nõuniku Enelin Alteri ettekannet. Planeeringuala hõlmab Põvvatu külas Parkmetsa põik 4 ja Parkmetsa põik 6 maaüksust. Planeeringuala pindala on 3344 m^2. Planeeringu eesmärk on kehtiva Kronska ja Lamba katastriüksuste detailplaneeringu muutmine Parkmetsa põik 4 ja Parkmetsa põik 6 maaüksustel. Uue planeeringuga soovitakse krundid liita ning määrata ehitusõigus elamumaa krundile elamuehituse (üksikelamu ja abihooned) eesmärgil.

Selle punkti osas volikogu liikmetel küsimusi ei olnud. Toimus hääletus ja võeti vastu otsus nr 1-3/3 „Põvvatu külas Parkmetsa põik 4 ja Parkmetsa põik 6 maaüksuste detailplaneeringu vastuvõtmine ja avaliku väljapaneku korraldamine“ (poolt 16 volikogu liiget, üks volikogu liige jättis hääletamata).

Neljanda päevakorrapunktina oli istungi kavas Luunja valla üldplaneeringut muutva Veibri külas Sooääre maaüksuse detailplaneeringu algatamata jätmine.

Kuulati planeeringute nõuniku Enelin Alteri ettekannet. Planeeringuala pindala on ligikaudu 23 ha ning hõlmab Sooääre maaüksust. Taotluse kohaselt on detailplaneeringu koostamise eesmärk Sooääre maaüksuse kruntideks jagamine, sihtotstarvete muutmine ning ehitusõiguse määramine üksikelamute rajamiseks. Planeeringu koostamise eesmärk ei ole planeeritavate elamukruntide osas kooskõlas üldplaneeringuga, mistõttu on vajalik teha ettepanek üldplaneeringu muutmiseks. Kehtiv üldplaneering ei luba uut tiheasustusala kaitsealusele metsamaale. Varasema praktika kohaselt ei ole viimasel kolmel aastal algatatud üldplaneeringut muutvaid detailplaneeringuid, sest üldplaneeringu muutmiseks peab olema eelkõige avalik huvi, samuti on koostamisel uus üldplaneering.

Ka selle punkti osas volikogu liikmetel küsimusi ei olnud. Toimus hääletus ja võeti vastu otsus nr 1-3/4 „Luunja valla üldplaneeringut muutva Veibri külas Sooääre maaüksuse detailplaneeringu algatamata jätmine“ (poolt 16 volikogu liiget, üks volikogu liige jättis hääletamata).

Viienda päevakorrapunktina oli istungi kavas loa andmine KaSom Arendus OÜ-le kinnisasja mõttelise osa omandamiseks.

Kuulati maanõunik Teivi Leisi ettekannet. Maakatastri andmetel sisaldab Radlovi kinnisasi põllumajandus- ja metsamaad kokku rohkem kui kümme hektarit. Seega on taotlejal õigus kinnisasju omandada ainult juhul, kui ta on omandamistehingu tegemise aastale vahetult eelnenud kolm aastat tegelenud põllumajandustoodete tootmise või metsa majandamisega. KaSom Arendus OÜ on äriregistris registreeritud 26.09.2025 ning ettevõtte põhitegevusalaks on märgitud kinnisvaraalane tegevus (hoonete ja üürimajade haldus – korteriühistud, elamuühistud, hooneühistud jms). Ettevõte ei ole viimase kolme aasta jooksul tegelenud metsa majandamisega metsaseaduse tähenduses ega põllumajandustoodete tootmisega, mistõttu on kinnisasjade omandamiseks vajalik volikogu luba.

Teivi Leis vastas volikogu liikmete küsimustele ning seejärel toimus hääletus ja võeti vastu otsus nr 1-3/5 „Loa andmine KaSom Arendus OÜ-le kinnisasja mõttelise osa omandamiseks“ (poolt kümme, vastu viis ning kaks volikogu liiget jättis hääletamata).

Kuuenda päevakorrapunktina oli istungi kavas projekti „Kabina küla valgustatud jalgratta- ja jalgtee rajamine“ omafinantseeringu garanteerimine.

Kuulati vallavanem Annika Pajumaa-Murovi ettekannet. Projekti eesmärgiks on Kabina piirkonna valgustatud jalgratta- ja jalgtee (edaspidi JJT) rajamine

lõigus Veibri tee kuni Põvvatu-Luunja JJT. Rajatav JJT lõik ühendab ühtseks võrgustikuks varasemalt projekteeritud ja rajatud JJT-d. Toetuse suurus on 50 000 – 500 000 eurot projekti kohta, kusjuures kaetakse 40–70% abikõlblikest kuludest. Rahastustaotlusele tuleb lisada kinnitus projekti omafinantseeringu olemasolu kohta, sealhulgas toetusest mittehüvitatavate kulude katmiseks, millega garanteeritakse omafinantseeringu olemasolu. Kogu taotluse alusel teostatavate projektide maksumus on 1 465 900 eurot, millest omafinantseering on 500 000 euro toetuse korral 965 900 eurot. Täpsed summad selguvad peale riigihanke läbiviimist.

Küsimusi volikogu liikmetel ei olnud. Toimus hääletus ja võeti vastu otsus nr 1-3/6 „Projekti „Kabina küla valgustatud jalgratta- ja jalgtee rajamine“ omafinantseeringu garanteerimine“ (poolt 16 volikogu liiget).

Seitsmenda päevakorrapunktina oli istungi kavas Luunja vallavolikogu 31.03.2013 määruse nr 6 „Luunja valla kultuuri- ja spordipreemiate ning -stipendiumite statuut“ kehtetuks tunnistamine.

Kuulati vallasekretär Marko Jaegeri ettekannet. Luunja vallavolikogu 25.02.2021 määruse nr 4 „Luunja valla põhimäärus“ § 7 lõike 4 kohaselt kehtestab Luunja valla tunnustuse avaldamise korra vallavalitsus. Praegu kehtib veel Luunja vallavolikogu 31.03.2013 määrus nr 6 „Luunja valla kultuuri- ja spordipreemiate ning -stipendiumite statuut“. Arvestades et tegemist on sisult samamoodi tunnustusavaldustega, on mõistlik sätestada ka spordi- ja kultuuripreemia ning -stipendium ühes tunnustuse avaldamise korras. Tuleb tähele panna ka seda, et määrus on 13 aastat vana ning ei vasta enam tänapäevastele nõuetele. Vallavalitsus kehtestab tunnustuse avaldamise korra määrusega, kuid seda ei ole võimalik kehtestada enne, kui vallavolikogu on määruse kehtetuks tunnistanud. Kuigi vallavalitsusel on põhimäärusest tulenev pädevus see kord kehtestada, ei ole mõistlik tekitada segadust, justkui kehtiks kaks erinevat määrust korraga.

Marko Jaeger vastas volikogu liikmete küsimustele ning seejärel toimus hääletus ja anti välja määrus nr 1-2/1 „Luunja Vallavolikogu 31.03.2013 määruse nr 6 „Luunja valla kultuuri- ja spordipreemiate ning -stipendiumite statuut“ kehtetuks tunnistamine“ (poolt 16 volikogu liiget).

Kaheksanda päevakorrapunktina oli istungi kavas Luunja vallavolikogu alatiste komisjonide liikmete nimekirjade kinnitamine.

Kuulati volikogu esimehe Kaimo Keerdo ettekannet.

Kaire Vahejõe esitas eelnõule muudatusettepaneku.

Kõigepealt toimus Luunja Hooandjate ettepaneku komisjoniliikmete muutmiseks hääletamine ja otsustati muudatusettepanek tagasi lükata (muudatusettepaneku poolt kuus ja vastu kümme volikogu liiget).

Seejärel toimus hääletus istungi päevakorda esitatud eelnõu üle ning võeti vastu otsus nr 1-3/7 „Luunja Vallavolikogu alatiste komisjonide liikmete nimekirjade kinnitamine“ (poolt kümme ja vastu kuus volikogu liiget).

Üheksanda päevakorrapunktina oli istungi päevakorras Luunja valla 2026. aasta eelarve esimene lugemine.

Volikogu kuulas finantsjuht Hille Lutsu ettekannet. 2026. aasta eelarve kogumaht on 17,50 miljonit eurot, mis on ligikaudu 15% suurem kui eelmisel aastal. Kasv tuleb eelkõige investeeringute mahu suurenemisest ning maksutulude kasvust. Põhitegevuse tulud kasvavad 3%, ulatudes 14,37 miljoni euroni. Suurima osa tuludest moodustavad üksikisiku tulumaks ja riiklikud toetused. Tulumaksu suuruseks on kavandatud eelarves 10,8 miljonit eurot ja kasvuks on kavandatud 6%. Tasandusfondi toetus on 258 000 ja see väheneb eelmise aastaga võrreldes 163 000 eurot. Toetusfondi mahuks on 2,3 miljonit eurot, sellest 2,18 miljonit eurot on suunatud hariduskulude katmiseks, 745 000 teedehoiuks ja 451 000 sotsiaalvaldkonda eri toetuste maksmiseks ja teenuste osutamiseks. Põhitegevuse kulude kasv on 9%. Kulude kasv on seotud personalikulude kasvuga ja teenuste kallinemisega. Reservfondi on suurendatud 20 000 euro võrra. Haridusvaldkonda on kavandatud ligikaudu 8,4 miljonit eurot. Investeeringuteks on kavandatud kokku 2,3 miljonit eurot. Kavandatud on uute laenukohustuste võtmine summas 1,62 miljonit eurot, laenukohustusi makstakse sellel aastal tagasi 1,3 miljonit eurot. Valla netovõlakoormus püsib lubatud piirides ehk on 57,1%.

Hille Luts vastas volikogu liikmete küsimustele ning seejärel otsustati lõpetada eelarve esimene lugemine, suunata eelarve teisele lugemisele ning määrata muudatusettepanekute esitamise tähtajaks 11.02.2026.

Volikogu istungi **viimaseks** päevakorrapunktiks oli infopunkt, kus vallavanem Annika Pajumaa-Murov andis ülevaate jaanuaris toimunust.

- Vallavalitsuse tööst (prioriteet on olnud valla 2026. aasta eelarve).
- Vallavanem on külastanud Luunja valla hallatavaid asutusi, külakeskusi ja Luunjale olulisi objekte.
- On toimunud kohtumised Luunja keskkooli juhtkonna ja töötajatega.
- On aktiivselt otsitud lahendusi Puupilli elamugrupi reovee küsimustele, sh koostöös Tartu Veevärgiga.
- Rally Estonia esindajate külaskäigust Luunja valda.

Järgmine Luunja vallavolikogu istung toimub 26. veebruaril.

Kaimo Keerdo, vallavolikogu esimees

LUUNJA VALLAS ELAB **6115** INIMEST

1. veebruari seisuga elab Luunja vallas 6115 inimest. Võrreldes eelmise aasta sama ajaga on vallakodanike arv 57 võrra kasvanud. Suurim küla on Lohkva (1816), järgneb Veibri küla (1266).

Jaanuaris registreeris elukoha valda **30** inimest. Vallast lahkus **52** inimest. Vallasiseselt muutis elukohta **2** inimest. Sündis **5** last. Suri **5** inimest. Vanim elanik vallas on 97-aastane.

Valla rahvastiku arvu külade lõikes saab vaadata kodulehelt https://luunja.ee/statistika. Üldiseid näitajaid Statistikaameti lehelt https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/piirkonnad. Avada rakendus „Juhtimislauad“ ja valida sealt Luunja vald.

Planeeringuteated

Lohkva külas Aiandi tee 20 maaüksuse detailplaneeringu algatamine

Luunja vallavolikogu algatas 29.01.2026 otsusega nr 1-3/2 Lohkva külas Aiandi tee 20 maaüksuse detailplaneeringu (planID 129872). Planeeringuala hõlmab Lohkva külas Aiandi tee 20 (43201:001:0410) ja osaliselt 4320078 Aiandi tee (43201:001:1956) maaüksust. Planeeringuala pindala on ligikaudu 5000 m^2. Planeeringu eesmärk on Aiandi tee 20 maaüksuse sihtotstarbe muutmine ja ehitusõiguse määramine elamumaa krundile elamuehituse (ridaelamu ja abihooned) eesmärgil. Lisaks antakse detailplaneeringuga lahendus planeeringuala haljastusele, heakorrale, juurdepääsule, parkimiskorraldusele ja tehnovõrkudega varustamisele. Üldplaneeringu kohaselt asub planeeringuala tiheasustusalal, kus on detailplaneeringu koostamise kohustus. Detailplaneeringu algatamine ei ole vastuolus Luunja valla üldplaneeringuga. Planeeringut algatades uuringute ja analüüside tegemise vajadus puudub. Otsuse ja otsuse lisaga (sh planeeringuala piir) on võimalik tutvuda digitaalselt Luunja valla dokumendiregistris.

Luunja valla üldplaneeringut muutva Veibri külas Sooääre maaüksuse detailplaneeringu algatamata jätmine

Luunja vallavolikogu otsustas 29.01.2026 otsusega nr 1-3/4 jätta algatamata Luunja valla üldplaneeringut muutva Veibri külas Sooääre maaüksuse detailplaneeringu. Planeeringuala pindala on ligikaudu 23 ha ning hõlmab Sooääre (43202:002:0001) maaüksust. Taotluse kohaselt on detailplaneeringu koostamise eesmärk Sooääre maaüksuse kruntideks jagamine, sihtotstarvete muutmine ning ehitusõiguse määramine üksikelamute rajamiseks. Planeeringu koostamise eesmärk ei ole planeeritavate elamukruntide osas kooskõlas üldplaneeringuga, mistõttu on vajalik teha ettepanek üldplaneeringu muutmiseks. Taotluse juurde on lisatud eskiisjoonis, mille kohaselt kavandatakse kokku 17 krunti (13 elamumaa krunti, 2 transpordimaa krunti, 2 maatulundusmaa krunti). Planeeringualal kehtib Luunja vallavolikogu 21.06.2008 määrusega nr 8-1 „Luunja valla üldplaneeringu kehtestamine“ kehtestatud Luunja valla üldplaneering (edaspidi üldplaneering). Üldplaneeringu kaardi nr 1 „Maakasutus“ kohaselt asub planeeringuala metsamajandusmaa juhtotstarbega maa-alal. Üldplaneeringu kaardi nr 2 „Ehitustingimused“ kohaselt asub planeeringuala detailplaneeringu koostamise kohutusega ala hajaasustuses, rohevõrgustikus ning kaitsealusel metsamaal. Üldplaneeringu kaardi nr 3 „Keskkonnatingimused“ kohaselt asub planeeringuala rohevõrgustiku koridoris. Üldplaneeringu kaardi nr 5 „Liikluskorraldus“ kohaselt kulgeb mööda Veibri teed perspektiivne 1,5 m jalgratta- ja jalgtee, planeeringuala läbib kohalik maantee (Sooääre tee) ning matka- ja suusarada. Üldplaneeringu seletuskirja ptk 11 selgitab, et uued asumid, elamugrupid ja teised kompaktse asustusega alad tuleb planeerida väljaspoole võrgustiku elemente. Üldplaneeringu seletuskirja ptk-s 23 on kirjas, et metsamaad kuuluvad säilitamisele ning ei kuulu täisehitamisele ning üldplaneeringu seletuskirja ptk-s 24 on kirjas, et arvestades üleüldist Tartu linna lähedase ala metsamaa vähesust, on olemasolevate metsamaade raadamine tiheasustusega aladel ning detailplaneeringu koostamise kohustusega aladel oluliselt piiratud. Detailplaneeringu eskiislahendus on vastuolus üldplaneeringuga, sest üldplaneeringu kohaselt asub Sooääre maaüksus metsamajandusmaa juhtotstarbega alal ning üldplaneering ei näe ette võimalust planeerida Sooääre maaüksusele mitut elamut, sh maaüksust kruntida. Samuti on detailplaneeringu eskiislahendus vastuolus maakonnaplaneeringus toodud rohelise võrgustiku toimimist tagavate sidusust tugevdavate meetmetega. Üldplaneeringu muutmiseks ja asustuse laiendamiseks kaitsealusele metsamaale ning rohelisse võrgustikku puudub avalik huvi ning objektiivsed põhjendused. Üldplaneeringut ei ole võimalik muuta ainult erahuvidest lähtuvalt. Kaitsealuse metsamaa ja rohevõrgustiku säilitamine Luunja valla haldusterritooriumil on kooskõlas avalike huvide ja väärtustega. Detailplaneeringu algatamata jätmise põhjendused on kirjas otsuses. Otsusega on võimalik tutvuda Luunja valla dokumendiregistris.

Põvvatu külas Parkmetsa põik 4 ja Parkmetsa põik 6 maaüksuste detailplaneeringu avalik väljapanek

Luunja vallavolikogu võttis 29.01.2026 otsusega nr 1-3/3 vastu Põvvatu külas Parkmetsa põik 4 ja Parkmetsa põik 6 maaüksuste detailplaneeringu (Ruum Raamis OÜ töö nr 026-25).

Planeeringuala hõlmab Põvvatu külas Parkmetsa põik 4 (43201:001:1546) ja Parkmetsa põik 6 (43201:001:1547) maaüksust. Planeeringuala pindala on 3344 m^2.

Detailplaneeringuga moodustatakse üks elamumaa krunt, millele määratakse järgmine ehitusõigus: hoonete suurim lubatud arv maa-alal 3 (üks üksikelamu ja 2 abihoonet), hoonete suurim lubatud ehitisealune pind 500 m^2, hoonete maksimaalne lubatud kõrgus elamul kuni 8,5 m ning abihoonel kuni 5 m. Hoonete püstitamisel tuleb kasutada kaasaegseid ja kvaliteetseid viimistlusmaterjale (kivi, krohv, puit, klaas, metall). Põhihoone katusekalle 0–5 kraadi või 20–35 kraadi. Parkimine lahendatakse krundisiseselt. Kruntide joogivesi ja reovesi lahendatakse ühisveevärgi ja -kanalisatsioonivõrguga. Detailplaneering on kooskõlas kehtiva Luunja valla üldplaneeringuga ehk detailplaneering ei sisalda üldplaneeringu põhilahenduse muutmise ettepanekut.

Planeeringuga kaasnevatest mõjudest on võimalik lugeda detailplaneeringu seletuskirja peatükist 3.12. „Planeeringu elluviimine“.

Detailplaneeringu **avalik väljapanek toimub 23. veebruar – 10. märts 2026** Luunja vallamajas (Puiestee tn 14, Luunja alevik, Luunja vald, Tartu maakond, 62222) ja valla veebilehel https://luunja.ee/ehitus-planeerimine-ja-keskkond/planeerimine-ja-ehitus/detailplaneering/. Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada detailplaneeringu kohta arvamust. Arvamused palume saata elektrooniliselt aadressile vald@luunja.ee või postiga aadressile Puiestee tn 14, Luunja alevik, Luunja vald, Tartu maakond, 62222. Avaliku väljapaneku jooksul on materjalidega võimalik tutvuda asutuse lahtiolekuaegadel ja elektroonselt endale sobival ajal.

Põvvatu külas Kivi maaüksuse detailplaneeringu algatamine

Luunja vallavolikogu algatas 29.01.2026 otsusega nr 1-3/1 Põvvatu külas Kivi maaüksuse detailplaneeringu (planID 129252). Planeeringuala hõlmab Põvvatu külas Kivi (43201:001:1626) maaüksust. Planeeringuala pindala on ligikaudu 3,1 ha. Detailplaneeringu eesmärk on Kivi maaüksuse jagamine ja ehitusõiguse määramine elamumaa kruntidele elamuehituse (üksikelamu ja abihooned) eesmärgil. Lisaks antakse detailplaneeringuga lahendus planeeringuala haljastusele, heakorrale, juurdepääsule, parkimiskorraldusele ja tehnovõrkudega varustamisele. Üldplaneeringu kohaselt on planeeringuala maakasutuse juhtotstarve reserveeritud elamumaa, kus on detailplaneeringu koostamise kohustus. Detailplaneeringu algatamine ei ole vastuolus Luunja valla üldplaneeringuga. Planeeringut algatades uuringute ja analüüside tegemise vajadus puudub. Otsuse ja otsuse lisaga (sh planeeringuala piir) on võimalik tutvuda digitaalselt Luunja valla dokumendiregistris.

Enelin Alter, planeeringute nõunik

Head luunjalased!

Veebruar on olnud sisukas ja töörohke kuu. Fookuses on olnud nii vallavalitsuse struktuuri korrastamine, hariduse ja alushariduse küsimused kui ka mitmed kogukonnas kõneainet tekitanud teemad. Pean vajalikuks anda teile otsene ja aus ülevaade, millega tegeleme ja millised otsused on tegelikult tehtud.

Oleme alustanud vallavalitsuse ametiasutuse struktuuri ülevaatamist. Selle eesmärk ei ole kärpimine, vaid selgus vastutuses, parem töökorraldus ning teenuste ühtlasem ja kvaliteetsem tagamine üle kogu valla.

Hariduse ja alushariduse teemad on olnud selle kuu prioriteet. Analüüsime nii kooli ruumikasutust kui ka lasteaia kohatasude võimalikke muudatusi.

Koolilõuna saab olema kõigile Luunja valla lastele tasuta alates käesoleva aasta septembrist.

Lasteaia kohatasude vähendamise osas käivad arutelud. Vähendamine tuleb, kuid analüüsime selle eelarvelisi mõjusid. Arutlusel on variant, et vähendamine toimuks kahes osas – näiteks selle aasta sügisel kuni 25% ning järgmise aasta sügisel teine osa.

Luunja keskkooli raamatukogu korraldus on samuti tekitanud küsimusi. Muudatused on seotud ruumikasutuse ja teenuse ajakohastamisega ning otsuse tegi kool. Õppekirjandus on nüüd aineõpetajate klassides ning muu kirjandus on õpilastele kättesaadav kooli koridorides. Lisaks on lastel harjumus kasutada Luunja raamatukogu teenuseid.

Kuu jooksul tegelesime jätkuvalt Pillikoori arenduse veeküsimustega. Otsime võimalikke lahendusi koos Tartu Veevärgiga.

Minu postkasti saabus pöördumine, mis peegeldab kogukonnas ringlevaid jutte. Tänan siinkohal pöördujaid, et nad otsustasid küsida otse – see on kõige õigem viis olukorras, kus liigub erinevat infot.

Pöördumises küsiti muu hulgas, kas:

- Luunja ja Lohkva noortekeskused pannakse kinni;
- vähendatakse noorsootöötajate arvu;
- huviringid tõmmatakse koomale;
- Luunja kultuurikeskus suletakse;
- likvideeritakse Luunja keskkooli raamatukogu;
- lõpetatakse Luunja Maanaiste Seltsi üürileping;
- saab koolilõunat taas tasuta;
- lasteaia kohatasu väheneb 50%.

Vastasin pöördujale järgmist.

Noortekeskusi ei suleta. Käimas on noorsootöö korralduse ülevaatamine, et parandada teenuse kvaliteeti ja tagada ühtlane areng üle valla. Soovime tuua noorsootöö juhtimise Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuse alla, et tagada keskne koordineerimine ja parem koostöö. Teenuse kadumisest ei ole juttu.

Noorsootöötajate arvu ei vähendata. Vastupidi – 2026. aasta eelarvesse on kavandatud lisaks 0,5 ametikohta, et teenus oleks parem.

Huviringe ei kaotata. Eesmärk on hoopis laiendada võimalusi, et rohkem noori saaks osaleda huvitegevuses koduvallas, mitte ei peaks sõitma Tartusse.

Kultuurikeskust ei suleta. Arutatud on keskuse juriidilise vormi muutmist, kuid see ei tähenda tegevuse lõppu ega töötajate koondamist. Kultuurielu on vallale oluline ning selle tugevdamine on meie eesmärk. Ühtegi otsust volikogu sellega seoses veel teinud ei ole ja arutelud alles käivad.

Luunja Maanaiste Seltsi üürilepingut ei lõpetata. Esialgne ettepanek tehti ruumide kasutuse küsimuste tõttu, kuid kohtumise järel leppisime kokku lepingu jätkamises.

Tasuta koolilõuna jõustub septembrist.

Lasteaia kohatasu vähendamise üle arutelud käivad.

Muutused ja arutelud tekitavad alati küsimusi – see on loomulik. Kuid kõige parem viis vastuseid saada on küsida otse. Olen alati valmis selgitama ja arutama.

Lisan lõppu pidulikuma ja veidi südamlikuma mõttearenduse vabariigi aastapäeva puhul, mis sobib ajalehe infonurga lõpetuseks.

Veebruari lõpus tähistame Eesti Vabariigi aastapäeva. See on aeg, mil peatume korraks igapäevatoimetuste keskel ja mõtleme sellele, mis meid ühendab.

Eesti riik ei ole midagi kauget ja abstraktset. Eesti algab meie kodudest, meie peredest, meie kogukondadest. Siinsamas Luunjas. Iga laps, kes läheb hommikul kooli. Iga ettevõtja, kes loob töökohti. Iga õpetaja, kultuurikorraldaja, noorsootöötaja ja vabatahtlik, kes panustab oma aega ja südant.

Meie riigi tugevus ei seisne suuruses, vaid ühtehoidmises. Ka siis, kui ajad on keerulised. Ka siis, kui arvamused on erinevad.

Soovin kõigile Luunja valla elanikele rahulikku ja väärikat vabariigi aastapäeva. Soovin, et meie kodudes oleks soojust, meie mõtetes selgust ja meie südames kindlustunnet.

Hoidkem oma riiki, hoidkem Luunjat ja hoidkem üksteist.

Annika Pajumaa-Murov
vallavanem

Vallavalitsuses jaanuari istungitel

Ehitusload väljastati:
- üksikelamu püstitamiseks Timmi tee 10a Lohkva külas, Haldja tee 5 Veibri külas ning Välja kinnistul Kavastu külas;
- ajutise saunahoone püstitamiseks Mäe kinnistul Kavastu külas;
- olemasoleva päikeseelektrijaama ümberehitustööde teostamiseks Sääse kinnistul Kavastu külas;
- riigitee nr 22251 Põvvatu-Luunja ja 4320053 Peru tee ristmiku ning kauplusehoone parkla ehitustööde teostamiseks Luunja alevikus.

Kasutusload väljastati:
- üksikelamu kasutusele võtmiseks Väljaotsa tee 6 Muri külas, Haldja tee 22 Veibri külas;
- energia salvestusseadme kasutusele võtmiseks Luunja keskkooli hoone juures, Pajula tee 1 ja 4 Lohkva külas ning Möllatsi päikesepaneel kinnistul Pilka külas.

Otsustati:
- osutada koduteenust kahele isikule, tugiisikuteenust kahele isikule, maksta hooldajatoetust kahele isikule ning lõpetada toetuse maksmine kolmele isikule;
- lõpetada väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse kulude tasumine ühele isikule;
- seada sundvaldus AS-i Emajõe Veevärk kasuks Parve tee 6 kinnistule avalikes huvides vajaliku ühisveevärgi- ja kanalisatsioonirajatiste talumiskohustuse kehtestamiseks;
- seada sundvaldused valla kasuks kaheksale kinnistule Lohkva-Kabina-Vanamõisa valgustatud jalgratta- ja jalgtee rajamiseks;
- omandada tasuta vallale transpordimaa kinnistud Ratsu tee L1 ja Ringraja tee L4;
- rajada Luunja valda Muri ja Põvvatu külla Põvvatu-Sahkapuu teele (tee number 22254) kolm uut ühissõidukipeatust.

Kinnitati:
- lasteaiaõpetajate töötasu alammäär 2026. aastaks;
- Luunja valla esindaja Tartu Maarja Kiriku sihtasutuse nõukokku.

Nõustuti:
- lubada MTÜ-l Autoklubi TRF44 korraldada kiirendusvõistlust 6. juunil 2026;
- lubada MTÜ-l Peipsimaa Kogukonnaköök korraldada üritust „Pöörane TäiskuuÖÖsööming Peipsi Toidu Tänaval 2026“ 7. veebruaril 2026.

Muude sotsiaaltoetuste maksmine otsustati kahel korral.

Marko Jaeger, vallasekretär

Muudatused Luunja Varahalduse SA töökorralduses

Pärast 2025. aastal toimunud kohaliku omavalitsuse valimisi on Luunja vallavalitsus otsustanud, et Luunja Varahalduse SA nõukogu koosseis on senise viie liikme asemel neljaliikmeline. Muutunud on veel see, et alates 1.02.2026 jätkab Luunja Varahalduse SA juhtimist juhatuse liige Harri Lepp üksinda. Selgituseks, et enne 2022. aastat juhtis sihtasutust samuti juhatuse liige Harri Lepp üksinda ning viimased neli aastat oli tollase suurenenud töökoormuse tõttu eelmise nõukogu poolt määratud lisaks teiseks juhatuse liikmeks Mati Russing.

Vaadates nelja aasta peale tagasi, siis on Mati teinud head tööd. On olnud mitmeid tööülesandeid, mis said selle nelja aasta jooksul täidetud, nt vallale kuuluvate Kavastu korterite renoveerimine ja Luunja kauplusehoone teise korruse kohandamine lastehoiule. Veel oli tema ülesandeks Kaare tee vee- ja kanalisatsiooniga seonduv, millega ei pea alates käesoleva aasta sügisest sihtasutus enam tegelema, kuna pärast uute torustike ehitamist hakkab teenust osutama AS Tartu Veevärk.

Uuele nõukogule oli teada, et juhatuse liikme Mati Russingu leping lõpeb 31.01.2026. On tavapärane, et nõukogu analüüsib iga kord enne lepingute pikendamist sihtasutuse pikemaajalisi vajadusi. Kuna töökorralduslikud muudatused (sh eelnevate tööde lõppemine) võimaldavad nüüd jätkata SA juhtimist uuesti ühe juhatuse liikmega, jõudsid nõukogu liikmed ühisele otsusele, et kahe juhatuse liikme vajadus puudub ning Mati Russingu juhatuse liikme lepingut ei pikendata. Sihtasutus tänab Matit hea koostöö eest!

Edaspidi palume vallarahval pöörduda erinevate sihtasutuse teenustega seotud küsimuste osas juhatuse liikme Harri Lepa poole (tel 5688 0441, e-post varahaldus@luunja.ee).

Luunja Varahalduse Sihtasutus

Keskkonnaamet teatab

Menetlusse on võetud Marina Minerals OÜ poolt esitatud Kabina II liivakarjääri keskkonnaloa taotlus mäeeraldisel täiteliiva ja ehitusliiva kaevandamiseks. Tegemist on kahest lahustükist koosneva mäeeraldisega, mille teenindusmaa on 9,11 ha ja mäeeraldise pindala 9,11 ha.

Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 52 tuhat m³. Maavara kasutusaladeks on teede- ja üldehitus. Loa kehtivusajaks taotletakse 8 aastat ning kaevandatud maa korrastatakse tehisveekoguks ja rekreatsioonialaks.

Taotlusega on võimalik tutvuda Keskkonnaameti kontorites üle Eesti või aadressil kotkas.envir.ee. Ettepanekuid ja vastuväiteid saab esitada e-posti info@keskkonnaamet.ee või posti teel Roheline 64, 80010 Pärnu.

Loa andmisest või andmisest keeldumisest teavitab Keskkonnaamet ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Keskkonnaamet

Suletakse Kabina tee 8 pakendipunkt

Vallavalitsus sulgeb hiljemalt märtsikuu alguseks Kabina tee 8 avaliku pakendijäätmete kogumise punkti. Sulgemise tingivad järgmised peamised asjaolud.

- Konteineritesse paigutatakse sinna sobimatuid jäätmeid. Aastate jooksul on pidevalt probleemiks olnud pakendikonteineritesse sinna mittesobivate jäätmete, ennekõike ehitusjäätmete, kuid ka olmeprügi ning suuremõõtmeliste plastijäätmete paigutamine. Konteinerite lisatühjenduse tellimine või sobimatute jäätmete eemaldamine põhjustab vallale olulisi lisakulutusi, mistõttu ei täida selle koha konteinerpark oma eesmärki koguda elanikelt nõuetekohaselt sorteeritud pakendijäätmeid.
- Esineb oht kergliiklustee kasutajatele. Eelmise aasta lõpus valminud ning kasutusel olev Kabina teega paralleelselt kulgev kergliiklustee lõppeb konteinerite alal. Kergliiklusteele jõudmiseks või -teelt mahatulemiseks peavad inimesed liikuma konteinerite vahelt läbi, mistõttu võib tekkida ohtlik olukord konteinerite tühjendamise ajal, kus inimene võib jääda konteineri juurde tagurdava veoki alla, samuti võib tekkida oht vigastuste saamiseks konteineri tühjendamise ajal.
- Konteinerid asuvad sõidukite parkimisalal. Valminud kergliiklustee ning lähedalasuv 2023. aastal rajatud Lohkva madalseikluspark on elanike poolt aktiivselt kasutusel. Rajatiste kasutamise üheks eelduseks on sõidukite parkimiskohtade olemasolu parkimisalal, kuid pakendikonteinerid ning nende teenindamiseks mõeldud maa-ala hõivab ligikaudu poole parkimisalast, mistõttu on olulisel määral piiratud rajatisi kasutada soovivate inimeste võimalus sõidukite parkimiseks rajatiste lähedale. Konteinerite äraviimine loob lisaparkimiskohti.

Eeltoodud asjaolusid arvestades ei pea vallavalitsus mõistlikuks säilitada avalikuks kasutamiseks mõeldud konteinerparki aadressil Kabina tee 8. Lähimad avalikuks kasutamiseks mõeldud pakendikonteinerid asuvad Pajula tee 2 (Lohkva lasteaed) ning Kasesalu tee 51 (COOPi kauplus). Luunja valla avalike pakendipunktide asukohtadega saab tutvuda https://luunja.ee/ehitus-planeerimine-ja-keskkond/elukeskkond/jaatmemajandus/jaatmejaamad-ja-kogumispunktid/. Lisaks saavad valla elanikud tellida korraldatud jäätmeveo raames segapakendijäätmete äraveo hinnaga 0,31 eurot tühjenduskord, täpsem info https://www.ragnsells.ee/tooted-ja-teenused/erakliendile/korraldatud-jaatmevedu/.

Luunja vald

Jäätmete liigiti kogumise juhend

Jäätmete sorteerimine peab olema kõigi jaoks lihtne ja üheselt mõistetav. Selleks on Kliimaministeerium kokku pannud riikliku olmejäätmete liigiti kogumise juhendi. Aastate jooksul on välja antud kümneid eri juhendeid, mis tekitavad oma erineva lähenemisega segadust. Ministeerium soovitab lähtuda edaspidi riiklikust juhendist, mis sündis valdkonna ettevõtteid ja teisi ringmajanduse eksperte kaasates.

Juhendist saad üle kontrollida:
- kuhu erinevad jäätmed viia,
- kuidas eri liiki jäätmeid koguda,
- mis neist hiljem edasi saab.

Tutvu juhendiga veebilehel: https://kliimaministeerium.ee/jaatmete-liigiti-kogumine/

Peipsiveere programmi 2026. aasta taotlusvooru saab taotlusi esitada 12. märtsini

Peipsiveere programmi taotlusvooru eesmärk on aidata kaasa Peipsiveere piirkonna ja vanausuliste kogukonna elujõulisuse jätkusuutlikule säilimisele:
- arendades piirkonna ettevõtluskeskkonda, inimkapitali ja turundust;
- suurendades Peipsi järve atraktiivsust ja mitmekesist kasutamist;
- rakendades piirkonna kultuurilis-looduslikku eripära kui spetsiifilist arengupotentsiaali.

Programmi rakendatakse Alutaguse, Mustvee, Peipsiääre, Luunja, Kastre ja Räpina vallas ning Tartu valla Piiri, Tooni ja Saare külas.

Taotlusi võivad esitada programmi rakendamise piirkonna kohaliku omavalitsuse üksused ning piirkonnas tegutsevad mittetulundusühingud ja sihtasutused.

Taotlusi saab esitada 9. veebruarist kuni 12. märtsini 2026 Riigi Tugiteenuste Keskuse e-keskkonnas.

Täpsem info ja programmi tingimused on Tartumaa Omavalitsuste Liidu kodulehel www.tartumaa.ee/peipsiveere-programm.

Lisainfo:
Heili Uuk, Tartumaa Omavalitsuste Liidu peaspetsialist
tel 5886 2500
e-post heili.uuk@tartumaa.ee

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium
REGIONAALARENGU TOETUSEKS

Tartumaa Omavalitsuste Liit

Maakondlik saksa keele päev 7. klassidele Luunja keskkoolis

16. jaanuaril toimus juba kolmas kord Luunja keskkoolis maakondlik saksa keele päev 7. klassidele. Tegemist on võistlusega, kus kolmeliikmelised võistkonnad liiguvad eri n-ö jaamade vahel ja lahendavad saksa keelt, kultuuri, geograafiat puudutavaid ülesandeid. Ülesanded koostavad alati võistlusele tulevad õpetajad ja nii on see kujunenud ka omamoodi metoodiliseks päevaks aineõpetajatele, kes saavad kolleegidega kogemusi ja ideid vahetada.

Seekord olid kohale tulnud kokku 11 kooli esindused Tartu maakonnast ja võistlus oli küllaltki tasavägine. Eraldi märgiti ära kolm esimest auhinnalist kohta. Esimese koha sai Maarja-Magdaleena põhikool, teise koha Puhja kool ja kolmanda koha Sillaotsa põhikool. Ülejäänutele jäid päeva meenutama osavõtudiplom ja šokolaad. Meie oma kooli võistkond koosseisus Emma Klais, Timo Kuusk ja Art Richard Mettis jäi seekord Nõo põhikooliga jagama tunnustust väärivat 4.–5. kohta.

Saksa keele huvilised. Foto: Teli Pree

Lõpuks aga polegi oluline mitte niivõrd võistlemine, kuivõrd hoopis koosolemise ja koostegemise rõõm. Tore ühine päev innustab ehk mõndagi rohkem keelt õppima.

Suur tänu kõigile maakonna saksa keele õpetajatele, kes oma õpilastega meile külla tulid. Samuti väga suur tänu Luunja kooli juhtkonnale, kes võimaldas jagada võitjatele toredaid auhindu, ja Luunja kooli kolleegidele, kes olid ürituse korraldamisel abiks.

Uute kohtumisteni!

Margot Keres
saksa keele õpetaja

Digikoristusnädal: teadlikum valik, puhtam keskkond

Maailm ägab prügi all. Eestis ja nüüd üle kogu maailma on metsaalused, mererannad, isegi jõepõhjad puhtamaks saanud „Teeme ära!“ kampaania raames. Füüsiline prügi on aga asendunud digitaalse prügiga. See prügi pole nähtamatu, vaid elab serverites, mis töötavad 24/7. Andmeid hoiustavad andmekeskused tarbivad tohutult elektrit. Serverid vajavad jahutust – tulemuseks lisakulu. Elekter tuleb aga suuresti fossiilsete kütuste põletamisest. Varjul olevat prügi on palju raskem märgata, seda tuleb õpetada/õppida nägema. Selleks ongi loodud üle-eestiline digikoristusnädal, millest võttis osa ka Luunja keskkool.

Igaks nädalapäevaks oli digiprügiga seotult erinev ülesanne. Esimesel päeval vaadati üle oma failid, korrastati pildipanka. Teisel päeval kutsuti üles viima kogumispunkti vanu digiseadmeid. Koolis on kogu õppeaasta olnud oma väikeelektroonika kogumiskast, kuhu õpilased võivad tuua elektroonikaprügi. Katkised seadmed toimetatakse edasi jäätmejaama taaskasutuseks. Kolmandal päeval eemaldati nutiseadmetest mittevajalikke äppe. Neljanda päeva e-postkasti koristus oli imestust pakkuv isegi teise klassi õpilastele. Leidsid nemadki hulga kirju, mida polnud eales avanud ega teadnud ka saatjaid. Õpilasi õpetati loobuma neist uudiskirjadest, mida nagunii ei loeta. Kuigi võib arvata, et õpilased on osavad tehisaru kasutamises, siis suurt energiakulu, mis sellega kaasneb, nad ette kujutada ei osanud. Kogu digikoristuse juures oli ilmselt nädalavahetuse ülesanne kõige keerulisem – olla päev nutivabana. Sõltuvalt vanusastmest tegeleti digikoristusega erineval viisil.

4. klassid vaatasid informaatikatunnis multikat ja minutiloengut digiprügi kohta ning hiljem toimus viktoriin samal teemal. Puhastasid oma telefonid ebavajalikest äppidest, kustutasid vanu e-kirju ja fotosid. Ka 7. ja 8. klassid osalesid informaatikatunnis digikoristusel. Lisaks sellele anti seitsmendikele rahatarkuse tunnis ülevaade, mil moel aina suureneva andmemahu säilitamine vajab üha enam energiat ning näidati ka selle rahalist kulu. Õpilased andsid seda mõistes oma panuse digiprügi hävitamisesse.

Aeg-ajalt oma e-kirjakasti ülevaatamine või pildi- ning failipanga korrastamine peaks kujunema sama rutiinseks kui kappide koristamine ning kasutust mitteleidva äraviskamine või taaskasutusse suunamine.

Mai Linnas
bioloogia, geograafia ja loodusõpetuse õpetaja

Edukad kooli esindamised

28. jaanuaril toimus Tartus piirkondlik matemaatikaolümpiaad 7.–12. klassidele. Luunja keskkooli 7.b klassi õpilane Laur Rosi saavutas 2. koha 21 võistleja seas. Märkimist väärib ka see, et vahe esimese kohaga oli ainult kaks punkti. Lauri juhendas matemaatikaõpetaja Krista Kadarpik.

Õnnelik matemaatik Laur Rosi. Foto: Krista Kadarpik

3. veebruaril toimus Nõo põhikoolis järjekordne saksa keele keeleväänajate (Zungenbrecher 2026) võistulugemine. Keerukaid häälduharjutusi loetakse järjest kuni esimese veani. Lauseid oli kokku 30. Seekord oli üritus mõeldud ainult 6. ja 7. klassi õpilastele ja tulemuste arvestus käis ka klassiastme põhiselt. Meie kooli esindasid 6. klassist Mairold Zoo, Kirtel Saar, Maria Laes ja Kermo Kiin.

17 osaleja hulgas saavutas Kirtel väga tubli 5. koha, ka teised meie õpilased olid väga tublid häälijad ja kindlasti tuleb selline keeleharjutus kasuks edasisel keeleõppel. Lisaks keeleväänajate ettelugemisele tuli neist üks ka illustreerida, kohapeal sai lahendada veel ristsõna, nuputada sõnamängu, mängida saksakeelseid lauamänge. Kokkuvõttes oli üks meeleolukas päev saksa keele seltsis. Suur tänu Nõo õpetajale toreda päeva korraldamise eest.

3. veebruaril toimus 1.–4. klassi jutuvestjate võistlus „Sõprus teeb südame soojaks“ Tabivere põhikoolis. 2. klasside arvestuses saavutas Trevon Reinsalu 1. koha ja Eric Prits 2. koha. Õpilasi juhendas Kairi Paama. 3. klasside arvestuses sai 1. koha Triin Vaher, keda juhendas Ülle Hint-Märtson. Kiitus ka Heleri Heinale tubli osalemise eest.

Emakeeleolümpiaadi Tartumaa piirkonnavoorus saavutasid 7. klasside arvestuses Ott Veenpere (7.b) 2. koha, Emma Klais (7.a) 5. koha, Robert Pedoksaar (7.b) 6. koha, Laur Rosi (7.b) 7. koha. 8. klasside arvestuses saavutas Selena Jasmine Ploomipuu (8.c) 7. koha. 9. klasside arvestuses tuli Kerttu Keerdo (9.b) 3. kohale, Steven Toon (9.b) 7. kohale, Greete Meus (9.a) 8. kohale, Meribel Kask (9.b) 16. kohale. 10. klassist saavutas Kätriin Uusmaa 12. koha, 12. klassist jäi Keteriin Keerdo 5. kohale ja 7. kohale Romet Koodres. Tublid tulemused tiheda konkurentsi tõttu ligipääsu lõppvooru ei taganud. Õpilasi juhendasid eesti keele ja kirjanduse õpetajad Margit Kerov, Ingrid Kever ja Siim Lill ning tunnustame osalenud õpilasi ja nende juhendajaid.

Luunja keskkooli õpetajad

Keeleväänajad. Foto: Margot Keres

Rõõmsad jutuvestjad. Foto: Kairi Paama

Aktiivsed õuevahetunnid 5. klassidele

Alates 16. jaanuarist osaleme uuringus „Teise kooliastme õpilaste liikumisaktiivsust ja -agentsust toetav tõenduspõhine sekkumisprogramm“. Projektiga on seotud Tartu ülikooli sporditeaduste ja füsioteraapia instituut ja Tallinna ülikool. Projektis osalevad Luunja keskkooli 5.a ja 5.b klass ning meie mängujuhid.

Tegemist on sekkumisuuringuga, kus soovitakse mõõta juhendatud õuevahetundides osalevate õpilaste liikumisaktiivsust.

Mängitakse mitmesuguseid mänge, näiteks pitsakuller, küünarnukikull, vetevana, jahimees, Tallinn-Tartu-Pärnu, sabakull, rohutirts, kiirem saab, kivi-paber-käärid, banaanikull, aardejaht, ehita või lammuta.

Teli Pree, huvijuht

Head tulemused spordivõistlustelt

30. jaanuaril osalesid 1.–3. klasside poisid Tartumaa koolinoorte saalijalgpalli võistlustel Elva spordihoones. Võistluspäev oli närvekõditavalt emotsionaalne ning meie poisid saavutasid 2. koha. Esindusmeeskonnas olid Steven Aviste, Andro Lepik, Jako Raig, Kristjan Välk, Mauris Puur, Martin Selgitski ja Mark Švaiko ning õpilasi juhendas õpetaja Tiina Rosi.

3. veebruaril osalesid 10.–12. klassi noormehed Tartumaa gümnaasiumite korvpallivõistlustel, mis toimusid Ülenurme spordihoones. Luunja keskkool võitis oma alagrupi täiseduga – alistati Ülenurme gümnaasium ja Nõo reaalgümnaasium. Veerandfinaalis alistati teist korda Nõo reaalgümnaasium. Poolfinaalis kaotati turniiri võitjale Jaan Poska gümnaasiumile ning kolmanda koha mängus alistati kindlalt Kristjan Jaak Petersoni gümnaasium. Luunja keskkooli korvpallipoiste tiim sai tubli 3. koha. Meeskonnas olid Karl-Kristjan Karu, Romel Savi, Robin Raja, Mattis Mikael Tannik, Matthias Mürkhain, Romet Saaremaa, Henry Adam Al-Batniji. Õpilasi juhendas Eigo Loorius.

4. veebruaril toimusid Tartumaa 1.–3. klasside koolinoorte meistrivõistlused pallilahingus Elva spordihoones. Luunja keskkooli õpilastel tuli pidada kuus vägevat lahingut ja nad saavutasid 1. koha, mis tagas neile pääsu vabariiklikule finaalvõistlusele. Õpilasi juhendas Tiina Rosi.

kehalise kasvatuse õpetajad

Premeeritud korvpallurid. Foto: Eigo Loorius

Saalijalgpalli meeskonnavaim. Foto: Tiina Rosi

Kullaga kaetud pallilahing. Foto: erakogu

LIIKUMA KUTSUV KOOL

Luunja Keskkool

Talifestival suuskadel ja uiskudel

28.01 käisid 3.a ja 3.b klassi õpilased Tähtvere suusakeskuses, kus osalesid suusatamise lühikursusel. Saadi teadmisi, kuidas kukkuda, laskuda ja teha paaristõukeid. Õpilased tegid harjutusi: astusid üle takistuste, sõitsid slaalomit, sõideti ka tagurpidi. Et suusatamine oleks veelgi lõbusam, mängiti suuskadel kulli. Teisena nägi talifestivali päev ette uisutamist Tartu laululava uisuplatsil. Õpilasi juhendati ja tutvustati algteadmisi. Lapsed said teha uiskudel erinevaid harjutusi. Märkimist väärib, et kõik õpilased olid väga tublid ning nii mõnigi oli esimest korda uiskudel. Külma ilma trotsides oli päev täis rõõmu, põnevust, uusi oskusi. Õpilastega olid kaasas 3. klasside klassijuhatajad Ülle Hint-Märtson ja Hanna-Mari Hillep ning kehalise kasvatuse õpetaja Eigo Loorius.

Hanna-Mari Hillep
3.b klassi klassijuhataja

3.a ja 3.b lustides õppimas. Foto: Hanna-Mari Hillep

Karge matk Emajõe-Suursoo radadel

10. veebruaril alustas meie klass oma päeva värske ja karge talvise matkaga Emajõe-Suursoos. Hommik tervitas meid 10-kraadise külmaga, kuid see ei heidutanud kedagi – laste meeleolu oli rõõmus ja ootusärev.

Suursoosse jõudes kohtusime matkajuht Maarjaga, kelle juhendamisel tegime ligikaudu 3,5 kilomeetri pikkuse talimatka. Teekond viis meid nii Emajõe jääle kõndima kui ka mööda lumiseid taliteid metsa. Matka jooksul pöörasime tähelepanu looduse märkidele ning õppisime lumel olevaid jälgi tundma. Nägime rebase, hundi, hiire, jänese ja isegi saarma jälgi – viimase omad meenutasid justkui väikest liugu lumel. Lisaks tutvusime metsas rähni „sepikojaga“ ning jõe kaldal kasvava pillirooga.

Emajõel olnud jääl saime lähedalt vaadelda ka veesõidukite liiklust reguleerivaid veepoisid ning tutvuda kalapüügis kasutatava mõrraga. See andis lastele hea võimaluse näha, kuidas jõge kasutatakse ka talvistes tingimustes.

Metsas liikudes kohtasime puid, mis lume raskuse all olid kaardunud ning moodustasid justkui looduslikke soovikaari. Nende alt läbi minnes saatsid lapsed teele oma salasoovid. Samuti leidsime loodusliku onni, mille oli loonud lume raskuse all paindunud okstest kujunenud varjualune – ehe näide sellest, kuidas loodus ise põnevaid vorme loob.

Matk pakkus nii liikumisrõõmu, uusi teadmisi kui ka võimalust nautida kaunist talvist loodust. Matka lõpetas ühine kuuma tee joomine ja muljetamine. Sellised ühised õppekäigud annavad lastele väärtusliku kogemuse looduse märkamiseks ja mõistmiseks ka talvisel ajal.

Ly Rootslane, 4.a klassi klassijuhataja

Luunja kooli lapsed said paksul jõejääl liikudes juurde kohtadele, kuhu muidu ilma paadita ei pääse – üle said vaadatud ajaloolised mõrraraamid kalapüügiks ja ka jões liikumist suunavad poid. Foto: Maarja Ülper

Tänu tublidele abilistele

Luunja keskkooli õuealal sai eelmise aasta lõpus kasutamisvalmis põnev ronila, kus saab treenida lihaseid ja lustida niisama. Ronila valmimisse panustasid lisaks kooliinimestele veel Xinvest OÜ, kes tõi kohale multši, Luunja Mõis OÜ tuli appi multši tagasitäite ja rasketehnikaga, Ravila Haldus OÜ panustas aluspinna väljakaevamisse ja liivaga tagasitäitmisse. Boostbox OÜ valas betoonaluse ja paigaldas ronila. Oleme teile tänulikud ja õpilased kasutavad ronilat iga päev.

Akupank paigaldati LKA Enterprises OÜ (SolarElectric) projektijuhi Aigari Kammeri eestvedamisel 2025. aasta lõpus. Praeguseks oleme kogenud elektrikatkestust tasemetöö ajal ja sülearvutites töö tegemist katkestus ei mõjutanud. Külmade ilmade saabudes on toimunud mitmeid elektrikatkestusi, mis on suuremas osas hoonest jäänud märkamata ja tavapärane õppetöö on saanud rahulikult jätkuda. Väga hea on olnud koostööd teha partneriga, kes on kogu projekti vältel olnud alati keskendunud just kooli vajadustest tulenevalt võimaliku parima tulemuse saavutamisele. Täname Luunja Mõis OÜ-d, kes aitas akupanga paika tõsta.

21. jaanuaril sai Luunja keskkooli juurde valmis liuväli, mis samuti poleks ilma abilisteta valminud. Täname Luunja Varahalduse SA-d, kes aitas väljaku lumest puhtaks lükata ning Luunja Mõis OÜ tuli appi tehnika ja 16 kandi veega. Ka kooli töötajad on andnud oma panuse, et liuväli oleks tugevdatud ja kestaks. Praeguseks on õpilased teinud juba oma esimesi tiire ning ka väljastpoolt kooli on uudistajaid käinud.

Ootame kõiki uisusõpru nautima!

Ainar Annus
haldusjuht

Lohkva kõige soojem süda

Veebruari alguses oli üle Eesti üleskutse teha omavalitsuse suurim süda. Ka meie Lohkvas mõtlesime oma pisikese panuse anda. Algne plaan oli oma jõududega hakkama saada ja lasteaia katuselt pilt teha, kuid siis ulatas oma abikäe Annelinna päästekomando, kellele olime lõpuks ise omamoodi abiks, sest meie peal said nad katsetada oma uut drooni. Saime oma südame igast ilmakaarest pildile, lisaks pakkus põnevust oma südameprojekti läbi soojuskaamera silma näha.

Niimoodi me seal lumes üksteise kõrval tihedalt seisime, suured ja väikesed läbisegi, droon üle meie peade vihisemas. Liitsime oma väikesed südamed kokku ja üheskoos saimegi Lohkva kõige soojemaks südameks.

Oleme väga tänulikud oma naabrile Annelinna päästekomandole, kes lisaks droonipiltidele tutvustas meie rühmadele ka oma päästeautot, kus uudistamist oli nii suurtel kui väikestel. Aitäh kõigile, kes olid selle südame loomise juures!

Jana Lode
Lohkva lasteaia Rõõmu maja
Krõllide rühma õpetaja

Lohkva kõige soojem süda

Suured ja väikesed läbisegi. Fotod: Marek Kutsar

Lapsevanemate Koolitus (10.02.2026)
Luunja Lasteaias Midrimaa.
Nippe ja toimivaid tööriistu jagasid
PAPSID.EE Koolitajad Illimar ja Kristo

KUIDAS LUUA TUGEV SIDE LAPSEGA?

MÄNGUKEEL

Lapsed suudavad mänguKeeles suheldes maandada emotsioone, Kohaneda oluKorraga - tulla paremini toime!
TäisKasvanute Keel on lapse jaoKs Keeruline: "Pane soKid jalga, peame viie minuti pärast...". Mängulisel viisil möödub oluKord oluliselt lihtsamalt: "Külmapoisid näpistavad varbaid! Ma toon Kiiresti ühe soKi, too sina teine!"

Meie Kõigi sees on olemas lapsemeelsus. Luba see enda seest välja ja Kasuta lapsega suhtlemisel!

KUIDAS? Piinlik on!

VÕTMEKE!

Meenuta, mida mängisid Sina lapseeas- "mis sind Käima tõmbas?" HaKKa mängima neid mänge, Kaasa Ka laps! Varsti märKad, et Sul on juba natuKe lihtsam minna Kaasa lapse mänguga! Enam polegi nii piinliK. ☺

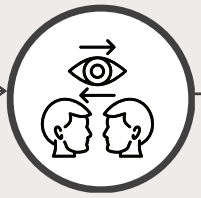

KOHALOLU

Ainult 15 minutit jäägitut 1:1le aega päevas aitab Kaasa lapsega tugevama sideme loomisele.

Pane Kinni KõiK eKraanid, jäta Kaugemale telefon! Ole Kohal!

Kuula, miKs see on päriselt vajaliK!

Kuula: episood 27 PAPSID.EE

LÄHEDUS JA PUUDUTUS

Paljud täisKasvanud ei ole sellega harjunud, sest nad ise pole seda saanud oma vanematelt! Uuringud näitavad, et need Kes pole lapsepõlves lähedust Kogenud, on täisKasvanueas rohKem ärevamad, Kehvemate saavutustega jne.

Hea uudis! Läheduse paKKumist saad Sina lapsevanemana harjutada!

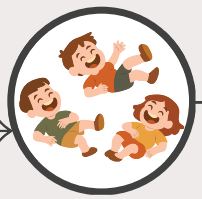

MÜRGELDAMINE!

15 minutit mürgeldamist peale tööpäeva Koos lapsega. Laps annab Sulle energiat-väsimus taandub + laps saab "maandatud" (tähelepanu). TULEMUS: tugevam side lapsega!

Kuid Ka piirid on olulised!

Kuula: episood 10 PAPSID.EE

Ainult läbi harjutamise saavad need nipid Sulle harjumuseKs!

Kuuldud mõtted pani Kirja Luunja Lasteaed Midrimaa eripedagoog Maris Tee

Mälutreeningud raamatukogus pakkusid äratundmisrõõmu ja põnevaid tegevusi

Meie valla raamatukoguhoidjad Ester, Katrin ja Sille läbisid hilissügisel vanemaealiste mälu treenerite koolituse.

Esimesed mälutreeningud toimusid veebruari alguses nii Luunja raamatukogus kui Kavastu raamatukogu-külakeskuses. Juba esimesel korral oli parasjagu aktiivseid ja uudishimulikke osalejaid. Kohtumise käigus lahendasime nii tähelepanu- kui keskendumisharjutusi, panime proovile oma loovuse ja käteosavuse, igaüks oma võimete kohaselt.

Mälutreening pakkus rohkelt emotsioone – palju naeru, üllatusi ja äratundmisrõõmu, aga ka mõtisklemist. Mitmed osalejad tõdesid, et harjutused panid mõtlemise „teisiti tööle“ ning aitasid igapäevasest rutiinist välja murda. Lõbus ja toetav õhkkond muutis kohtumise eriti meeldivaks ning kinnitas, et vaimne aktiivsus ja koos tegutsemine on olulised igas eas. Esimese tunni lõppedes tekkis küsimus, kas tõesti juba lõpetame. Kavastus otsustasime jätkata kolmapäeviti üks kord kuus, Luunjas aga otsustasime ühiselt mälutreeninguid teha üle nädala teisipäeviti.

Mälutreeningust osavõtjad Kavastu raamatukogu-külakeskuses. Foto: Sille Kerner

Luunja raamatukogus on võimalik liituda lauamängude tunniga ikka teisipäeviti kell 12, järgmised korrad on 10. ja 24. märtsil.

Kes esimesele kohtumisele ei jõudnud, siis olete oodatud meiega liituma. Meie järgmised mälutreeningu tunnid toimuvad **3. märtsil kell 12 Luunja raamatukogus, 4. märtsil kell 13 Kavastu raamatukogu-külakeskuses ja 11. märtsil kell 12 Lohkva raamatukogus.**

Naudime koos aktiivset ja meeleolukat tundi!

Sille Kerner
Luunja raamatukoguhoidja

Iga kuu viimasel reedel on
Luunja valla raamatukogud SULETUD – sisetööpäev.

Vaimse tervise päev

11. jaanuaril 2026 toimus Emajõe-Suursoo keskuses vaimse tervise päev, mis tõi kokku Luunja valla elanikud. Päeva eesmärk oli pakkuda osalejatele võimalusi vaimse ja füüsilise heaolu toetamiseks ning ühise aja veetmiseks.

Päev algas kunstitöötoaga, kus osalejad said juhendaja käe all tegeleda kunstiga. Ühine meisterdamine soodustas suhtlemist ning pakkus vaheldust igapäevategevustele.

Seejärel toimus lühike jalutuskäik Emajõe-Suursoo looduses. Rahulikus tempos kulgemine võimaldas viibida värskes õhus ning nautida ümbritsevat looduskeskkonda.

Pärast jalutuskäiku pakuti osalejatele lõunasööki. Lõunasöögi järel toimusid TRE harjutused ning vaimse ja füüsilise lõõgastuse tegevused, mille eesmärk oli aidata maandada pingeid ja toetada üldist heaolu.

Päeva jooksul arutleti ka vaimse tervise hoidmise olulisuse üle ning jagati kogemusi ja muljeid. Korraldajate sõnul rõhutati tegevuste kaudu liikumise, loovuse ja koosolemise rolli vaimse tasakaalu säilitamisel.

Vaimse tervise päeva korraldamist toetas Luunja vald.

Sigrid Laas
joogaõpetaja ja vaimse tervise edendaja

Imelised kunstitööd valmisid talvises interjööris

TRE harjutuste lummuses. Fotod: Sigrid Laas

Talvine pärand avas end taas Emajõe-Suursoos

30. jaanuarist kuni 8. veebruarini toimus Emajõe-Suursoos juba kolmandat korda loodus- ja pärimusfestival „Taliteed Emajõe-Suursoos“. Festival keskendus taliteede kui ajaloolise liikumisviisi ning Emajõe-Suursoo kui unikaalse märgala tutvustamisele, sidudes looduskogemuse kultuuri ja pärimusega.

Talvised teed olid sajandeid oluline osa Eesti liikumistaristust. Kui suvised rajad pidid arvestama soode ja märgade aladega, siis talvel muutus külmunud maastik otseteid võimaldavaks avaraks ruumiks. Emajõe-Suursoo on üks väheseid paiku, kus taliteede jäljed on maastikul siiani tajutavad – mitte ainult arhiivides, vaid looduses kogetavad.

Festival, mis sai alguse Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 Lõuna-Eesti kogukonnaprogrammist, on osutunud üheks vähestest kultuuripealinna projektidest, mis on pärast ametliku kultuuriaasta lõppu edukalt jätkunud. Festivali keskuseks oli Emajõe-Suursoo keskus ning seda ümbritsev suur märgala ja Emajõgi.

Kultuuriprogramm avas taliteede teema kunstiliste ja etnoloogiliste vaatenurkade kaudu. Festivali alustas fotograaf Kaupo Kikkase näitus „Jäljed“, mis mõtestas looduse ja inimese vahelist suhet. Etnoloog Liivo Niglase dokumentaalfilm „Rännak uude laagripaika“ ning sellele järgnenud vestlusring viisid publiku neenetsite rändeteedele külmas tundras. Teise päeva tõeliseks kõrghetkeks kujunes Duo Ruudu kontsert, kus laulupärimus kõlas nüüdisaegses helikeeles, luues silla ajaloolise pärandi ja tänapäeva vahel. Päeva lõpetas jäädisko paksul Emajõe jääl – ainulaadne kogemus talvises ööpimeduses.

Lisaks kultuuriprogrammile toimus mitmeid matku: laternamatk, suusamatkad mööda Emajõge ning räätsamatk Pähklisaarele. Festivali lõpetas aga mitu aastat oodatud mitmepäevane talimatk, mis viis osalejad paljudele taliteedele suures soos. Matkal kohati ilvese, hundi, põdra, jänese ja rebase jälgi ning nähti merikotkaid lendamas ja tetrede magamispaiku lumes. Veel sai väisatud Peipsi järve ja nähtud külma talvepäeva hingematvat päikeseloojangut. Olgu aga öeldud, et külm põhjatuul tegi selle elamuse veelgi erilisemaks – taliteed olid

Matkad ajaloolistel taliteedel toimusid nii suuskadel, räätsadel kui ka jala. Läbi sai käidud mitmeid taliteid, mis maastikul on siiani selgelt nähtavad. Foto: Maarja Ülper

Taliteede festivalil astus üles üks Eesti tunnustatumaid folkansambleid Duo Ruut. Foto: Gerly Kangur

Fotograaf Kaupo Kikkase näitus „Jäljed“ jääb avatuks juuli keskkpaigani. Foto: Gerly Kangur

päris talve nägu. Matkajad ööbisid Kalli jõel asuvas parvemajas, kus päeva lõpetasid kuum saun ja jääauk. Pärast pühapäevahommikusi pannkooke rännati üle mitme soosaare tagasi, kusjuures päeva üheks naelaks oli lõunasupi keetmine priimusel.

Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuse direktori Kadi Kalmuse sõnul on taliteed Eesti pärandkultuuri unikaalne nähtus: „Taliteed on eriline pärandkultuuri vorm, mida sellisel kujul mujal maailmas naljalt ei leia. Põhja pool ei säili teejäljed graniitpinnasel, lõuna pool puuduvad ulatuslikud märgalad või piisavalt külmad talved. Emajõe-Suursoo eripära on see, et siin on taliteed tänaseni maastikul nähtavad ning võimaldavad kogeda ajaloolisi liikumisviise looduses, mitte ainult arhiivides. Oleme õnnelikud, et Luunja vald asub nii unikaalses paigas, kus saab siduda pärimuse, erilise looduse ja kaasaegse kultuuriruumi."

Festival „Taliteed Emajõe-Suursoos" sai teoks tänu paljudele abilistele, koostööpartneritele ja vabatahtlikele. Aitäh, Kaupo Kikkas, Liivo Niglas ja pere, Sound Group OÜ ja Ülari Toots, matkajuht Kalle Räästas ja Parvematkad Emajõel, Meeli kohvik, Duo Ruut, Tiia Everti pere, väsimatud vabatahtlikud abilised Helle Rätsep ja Rutt Leheste, fotograaf Gerly Kangur ja Luunja vald. Ning muidugi maailma parim Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuse meeskond: festivali hing ja matkajuht Maarja Ülper, festivali perenaine Tiia Evert, Merlin Lillo ja Kadi Kalmus!

Suur-suur tänu matkajatele ja publikule! Taaskohtumiseni taliteede festivalil 29.01.–7.02.2027.

Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuse meeskond

Lisaks taliteede festivalile toimus jaanuaris Emajõe-Suursoo keskuses töötuba, kus lauale võeti villased katkised esemed ning käsitöömeister Kairi Orav õpetas auke kunstilisel moel paikama. Foto: Maarja Ülper

Kavastu mõisast ja vallast

Jätk detsembri numbris avaldatud loole.

Mõisast

Kavastu mõis oli nii pindala kui ka rahvaarvu poolest nii Tartu-Maarja kihelkonnas kui ka Tartumaal suuremaid ja kulges Emajõe põhjakaldast rööpkülikuna kuni Peipsini. Kavastu maad piirnesid lõunast Mäksa ja Kastre, põhjast Alatskivi ja läänest Vara, Tammistu, Pilka ja Luunja mõisate aladega. Mõis ise koos oma peamiste majanduskeskustega asus oma maade lõunapoolses servas Emajõe ääres, kuna teised suuremad külakeskused, nagu Koosa ja Varnja, jäid põhjapoolsesse ossa.

Kiriklikult kuulus Kavastu mõisavald seejuures kogu lääne- ja põhjapoolses osas hoopis Kodavere kihelkonda (Meoma-Koosa, Tähemaa, Kõnnu, Rehemetsa, Kargaja ja Liivanina külad) ja selle osa rahvas ei käinud mitte Tartu linna Maarja kirikusse, vaid Kodavere kirikusse ning mattis oma surnud selle surnuaiale. Mõisavalla venekeelsetel asukatel vanausuliste või õigeusklikena olid muidugi oma kirikud ja matmispaigad.

Lähemad andmed Kavastu mõisa ja selle talurahva kohta pärinevad 19. sajandi algusest, kui mõisa ja talurahva suhete korrastamiseks võeti ette ulatuslik maa mõõtmine ja hindamine. Selle põhjal määrati kindlaks taludelt mõisa heaks nõutavad koormised ja maksud, mis fikseeriti vakuraamatutes. Talu oli maksualune maavaldus ja sõltus täielikult mõisast. 1804. aasta talurahvareformiga jagati mõisa maa-ala õiguslikult selgesõnaliselt mõisamaaks ja talumaaks. Esimese kasutamine kas mõisa suurmaapidamisena või kombineeritult mõisa oma majapidamisest koos rendile antud väikekohtadena (nii talude kui vabadikukohtadena) olenes täielikult mõisnikust. Mitmed Kavastu omanikud, kes ise kohal ei elanud, juhtisid mõisa majapidamist valitseja abil või rentisid selle mõneks ajaks välja. Talumaa aga oli mõeldud ainult sellel asunud talude ja vabadikukohtade kasutamiseks. Selle eest tuli neil mõisale renti maksta – esialgu mõisasse teotööle saadetavate sulaste ja teotüdrukute näol ning naturaalkoormiste kujul, 19. sajandi teisel poolel aga rahas. Kui 19. sajandi keskpaiga talurahvaseadustega keelati teorent ja hakati talusid ka nende pidajatele päriseks müüma, pidi mõis oma majapidamise ümber korraldama ja talude müügist ning raharendist saadud vahendite najal ainult palgalise tööjõuga piirduma, mis tähendas suure tööpere koondamist mõisasse ja mõisamaale.

Kavastu, nii nagu üks tüüpiline Balti mõis, oli paljuharuline majapidamine, kus tulu saadi nii põllu- ja karjapidamisest kui ka teistest tuluallikatest. 1810. aasta mõisa revisjonikirjelduse andmeil, mil omanikuks oli ooberst Woldemar von Rehbinder, oli mõisa hingekirjas üle 600 pärisorise meeshinge. 1810. aastal oli Kavastul kolmeväljase põllusüsteemi kasutamisel 565 vakamaad (u 206 ha) keskmise headusega põllumaad, küllusliikult häid heina- ja karjamaid. Mõisale kuulus 7950 ha metsa ning külluses oli kütte- ja ehituspuitu, mida jagus ka linnarahvale müümiseks. Mõisale kuulus kalapüügi õigus mõisa maaga piirneval Peipsi ja Emajõe rannaribal ning Koosa järves ja ojas, mida võis välja rentida. Tulu tõid 6 kõrtsi (mõisakõrts, Liivanina, Varnja, Koosa, Viira ja Saeveski) ning 4 veskit (mõisa ja Varnja tuuleveskid ning Saeveski ja Luha vesiveskid).

Talurahvas jagunes mõisarahvaks (3–4%) ja külarahvaks, mis omakorda oli kihistunud pere- ja sulasrahvaks ning

Kavastu mõisa kaart M 1 : 26500. (AR EAA.1384.1.13). – 19. sajandi lõpp. Numbritega märgitud kastides mõisale kuuluvate talude ja väikekohtade krundid. Päriseksmüüdud talumaade ala valge.

vabadikeks. Vabadikud, kes moodustasid ligi veerandi talurahvast, elasid enamasti talu ja harvemini mõisa ääremaadel. Neil oli tavaliselt oma majapidamine ja väheke maad ning neil oli suhteliselt kerge paremate elatusvõimaluste otsimiseks ringi liikuda ja elukohta vahetada.

Mõisa teenijaperes oli sel ajal 14 meest ja 3 naist: aednik Johann, aidamees Madis, kokad Madis ja Mihkel, teenrid Peeter, Mihkel ja Emeljan Petrov, tallisulane Stepan, vahimees Peter, viinapõletaja Jüri ja tema poeg Jakob, karjus Enno, karjamõisa karjus Mert, mõisamölder Enno, karjanaised Kadri ja Leno ning köögitüdruk Kadri. 1814. aastal oli mõisas juba koos perekonnaliikmetega 33 mõisateenijat.

Lõviosa Kavastu talupoegadest elas 10 küla alla koondunud 117 adratalus. Need olid Pajopustus (10 talu), Kikkaste (8), Saeveski (15), Viira (5), Tähemaa (16), Kõnno (8), Kusnetsova (2), Koosa (27), Varnja (20) ja Rehemetsa (6). Lisaks adrataludele leidus mõisa maadel ka vabadiku- ehk pobuli(popsi)kohti. Eriti arvukalt leidus neid vene vanausulistega asustatud Peipsi rannaäärsel alal. 1805. a vakuraamatus oli isiklikult vabade vene pobulite nimekirjas 50 peret, kes kasutasid aia- ja heinamaad ning tegelesid kalapüügiga, mille eest maksid mõisale loonus- või raharenti ehk obrokit. Osa neist käis linnas ja mujal perele leiba teenimas. 1814. aasta revisjonimaterjalides oli Kavastust äraoleva 15 obrokimaksjast venelase nimekiri, kellest 13 olid Tartus, üks Paides ja üks Viljandis.

Pöörde ka Kavastu mõisamajandusse tõid Liivimaa 1849. ja 1860. aasta talurahvaseadused, mis sätestasid lähemalt mõisa- ja talumaa kasutamise viisi, sh ka talude päriseksmüümise korra. Liivimaa 1849. aasta talurahvaseaduse elluviimiseks kärbiti talumaad Liivimaal kuni viiendiku võrra, et kasutada kvoodimaaks nimetatud maad mõisa palgalise tööjõu ülalpidamiseks. 1851. aastal mõisastati ka Kavastus selleks 8 talu maad ning mõisamaa suurenes 1304 vakamaale, talumaad, millel asus sellal 101 talu ja hulk väikekohti, jäi alles 3138 vakamaad.

1865. aasta kubermanguvalitsuse patent teoorjuse kaotamise kohta nägi aga ette, et mõisnikud pidid alates jüripäevast 1868 lõpetama taludelt teorendi nõudmise ja üle minema raharendile. Teorent võis püsida vaid mõisamaal – sedagi töölepingu vormis. Teosulaste asemel asusid

Sophie Julie von Ungern-Sternbergi (sündinud von Wahl, 1824–1917) joonistus Kavastu mõisast (1845)

nüüd mõisapõlde harima ja loomi hooldama palgalised mõisatöölised. Talude müümine pärisomandiks senistele rendiperemeestele ja veel müümata talunditelt rendi nõudmine rahas andis uue arenguimpulsi ka mõisale kui ettevõttele. Saadi raha investeeringuteks nii palgalistele eluhoonete püstitamiseks (sellele püüti küll minimaalselt kulutada), uute tootmishoonete ja ettevõtete rajamiseks, nende sisseseadeks, maaparanduseks ja loomakarja parendamiseks. Kavastu mõisamajanduse ümberkorraldamist palgalise tööjõu kasutamisega ja tootmise kaasajastamisega alustas maanõunik A. von Richter. 1862–1866 müüs Richter 55 talu ja 1870–1872 veel 24 talumaa talu.

Oma maad olid Kavastu talupojad aga igatsenud juba põlvkond varemgi. Kui 1841. aastal levisid Liivimaal kuuldused, et Lõuna-Venemaal jagatakse sinna väljarändajatele tasuta maad, siis põhjustas see üldise käärimise, mis haaras ka Kavastu talupoegi. Ka kavastulased saatsid kubermangulinna Riiga oma saadikud, et paluda kubermanguvalitsusest väljarännuluba „soojale maale". Sündinud rahutustest osavõtnutele vastasid võimud omakorda sõjakohtute poolt karistuste määramisega (peks, nekrutiks andmine või Siberisse saatmine). 20. veebruaril 1842 jagati sõjaväljakohtu otsusel Kavastu mõisas peksukaristust neile talupoegadele, kes olid koostanud väljarännusoovijate nimekirju – peksa said 8 talupoega Kavastust, 8 Alatskivilt ja 10 Luunjast. Neli Kavastu talupoega pääsesid mõisnik von Wahli eestkostel nekrutiks andmisest. Karistused aga ei lämmatanud talurahva soovi vabaneda mõisa võimust ja maad saada. Neli aastat hiljem oldi valmis selleks end vene õigeusku kirjutama, lootuses kroonult kodumaal „hingemaad" saada. Alanud usuvahetusliikumine tabas jälle ka Kavastu rahvast ning õigeusku siirdus ligi kümnendik mõisa talupoegadest.

Maad aga ei saadud ning 1860ndail tugevnes väljarändamiskihk ning jälle saadeti selleks loa saamiseks oma saadikud Riiga. Detsembris 1860 esitas Peeter Kriisa seal selleks palvekirja Kavastu 270 hinge nimel. Võimud olid sunnitud asjaolusid uurima ning selgus, et üheks põhjuseks oli, et Kavastu mõisa majandaja von Wilken käituvat talupoegkonnaga väga rangelt. Väljarännusoovi aga enam päris maha suruda ei õnnestunud ning 1861. aasta kevadel asus Krimmi poole teele 43 peamiselt kehvikute perekonda Alatskivilt, Kavastu-Koosalt, Kuristalt ja mujalt sealtkandist. Järgnevatel aastatel lahkuti Kavastust Venemaale veel mitmel korral ja mitmele poole, sealhulgas Peipsi-tagustele aladele, Lõuna- ja Põhja-Venemaale, Volga-maile ja Siberisse.

Jätkub järgmises lehenumbris.

Tiit Rosenberg
TÜ emeriitprofessor

EV 108
EESTI VABARIIGI
108. AASTAPÄEVA
SÜNDMUSED LUUNJA VALLAS
20. veebruar 2026
kell 10.15
Laste ja noorte rongkäik Luunja Keskkooli juurest
Luunja aleviku Vabadussõjas langenute mälestuskivi
juurde, väliaktus ning pärgade asetamine.
23. veebruar 2026
kell 18.00
EV 108. aastapäevale pühendatud kontsertaktus
Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuses.
Vallavanema tervitus ja valla tunnustuste üleandmine.
Kõneleb looduse- ja kirjamees Hendrik Relve.
Esinevad Jõeõed ja ansambel Kaisa Kuslapuu Trio.
Pidulik suupistelaud.
Tantsuks mängib ansambel Tuulest Viidud.
LUUNJA KULTUURI- JA VABAAJAKESKUS
LUUNJA VALD
Sadama pubi
Luunja Keskkool
INFO: 53 093 670

EESTI SÜNNIPÄEVAMATK
22. VEEBRUAR 2026 KELL 12–15
VASUKAD * TALITEED * KIRIKINDAD
PANE SELGA OMA KAUNID RAHVARÕIVAD JA TULE PÄRIMUSLIKULE
TALITEEDE MATKALE EMAJÕE SUURSOHU. TÄHISTAME KOOS MEIE
ARMSA EESTI SÜNNIPÄEVA. PÄÄSMED FIENTAST.
LISAINFO EMAJOESUURSOOKESKUS.VOOG.COM
LUUNJA VALD
Kavastu Maanaiste Selts
LUUNJA KULTUURI- JA VABAAJAKESKUS

Mulgid on tagasi!
Lydia Koidula esitleb
säärane mulk
Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskus
27. veebruar 2026 kell 18.00
PILET 5 ja 6 eurot
Kavastu Raamatukogu-Külakeskus
3. märts 2026 kell 18.00
PILET 5 ja 6 eurot

AVATUD SUITSUSAUN
21. VEEBRUAR 2026 KELL 16–20
KUUMAKS KÖETUD KERIS * JÄÄAUK
AVATUD SUITSUSAUNA-PÄEV LUUNJA VALLAS JANTSU TALUS
SAUNAPILET 15 EUROT, LAPSED JA NOORED KUNI 16 ELUAASTAT
TASUTA. EELREGISTREERIMISEGA TEL. 5077035 SANNAMIIS SILVER
LUUNJA VALD
LUUNJA KULTUURI- JA VABAAJAKESKUS

Koolivaheaeg
noortekeskustes
25.-27. veebruar 2026
KOLMAPÄEVAL
11.00-16.00
LOHKVA
noortekeskuses
MÄNGUD JA MEISTER-DAMINE
+
Raidi kokakool
MTÜ LOHKVA KÜLASELTS
NELJAPÄEVAL
VÄLJASÕIT ELISTVERE LOOMAPARKI
12.00 LOHKVA Spordihoone
12.10 LUUNJA Kultuuri- ja Vabaajakeskus
Tagasi umbes kell 16.00
Registreeri siin:
Osalustasu 5.-
REEDEL
11.00-13.00
LUUNJA
Kultuuri- ja Vabaajakeskuse noortekeskuses
PANNKOOGI HOMMIK
13.00
ANIMAFILM
"VALGE KARU PRINTS"
tasuta
LUUNJA KULTUURI- JA VABAAJAKESKUS

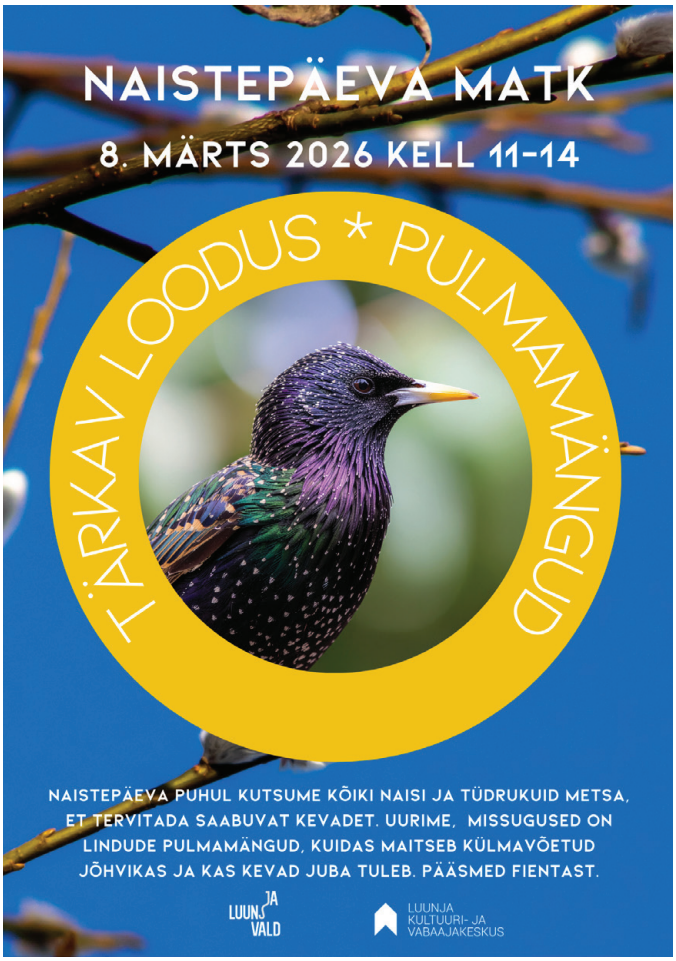
NAISTEPÄEVA MATK
8. MÄRTS 2026 KELL 11-14
TÄRKAV LOODUS * PULMAMÄNGUD
NAISTEPÄEVA PUHUL KUTSUME KÕIKI NAISI JA TÜDRUKUID METSA, ET TERVITADA SAABUVAT KEVADET. UURIME, MISSUGUSED ON LINDUDE PULMAMÄNGUD, KUIDAS MAITSEB KÜLMAVÕETUD JÕHVIKAS JA KAS KEVAD JUBA TULEB. PÄÄSMED FIENTAST.
LUUNJA VALD
LUUNJA KULTUURI- JA VABAAJAKESKUS

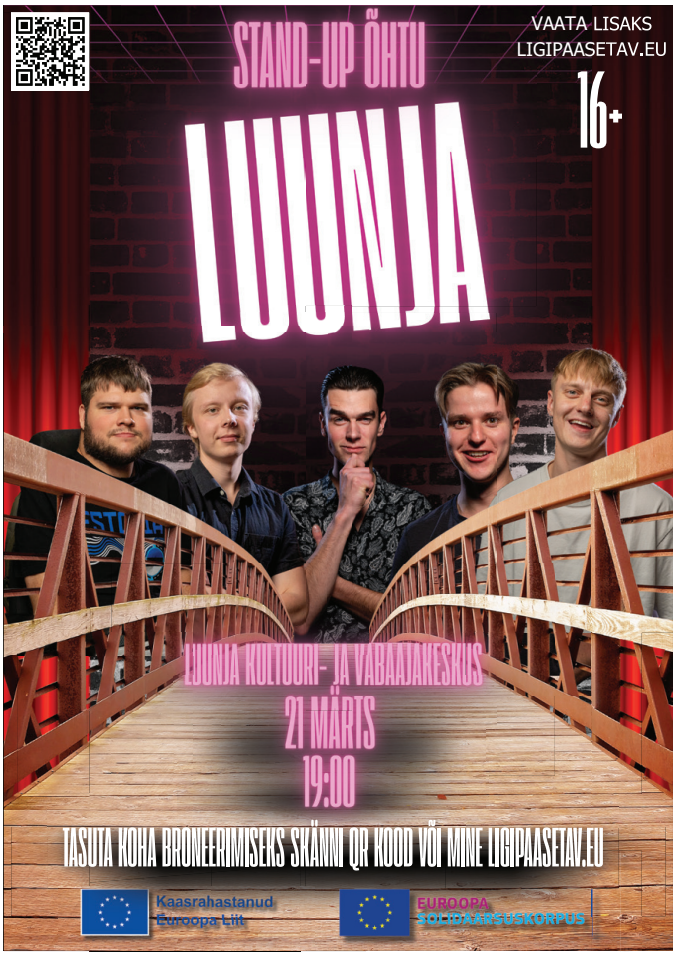
VAATA LISAKS
LIGIPAASETAV.EU
STAND-UP ÕHTU
16+
LUUNJA
LUUNJA KULTUURI- JA VABAAJAKESKUS
21 MÄRTS
19:00
TASUTA KOHA BRONEERIMISEKS SKÄNNI QR KOOD VÕI MINE LIGIPAASETAV.EU
Kaasrahastanud Euroopa Liit
EUROOPA SOLIDAARSUSKORPUS

Tartumaa laste ja noorte laulukonkursi
"Tartumaa laululaps 2026"
Luunja eelvoor
Luunja lõoke 2026
21.03.2026 KELL 11.00
LUUNJA KULTUURI- JA VABAAJAKESKUSES
REGISTREERIMINE AVATUD KUNI 01.03.26
LUUNJAKULTUUR.EE
LUUNJA KULTUURI- JA VABAAJAKESKUS

Toimus traditsiooniline Luunja mõisaaida kabeturniir

Luunja mõisaaida kabeturniiril, mis toimus 15. veebruaril, jagati välja neli medalikomplekti.

Traditsioonilisel kabeturniiril osalesid nii lapsed, noored kui täiskasvanud, kelle hulgas oli nii kogenenud reitinguga mängijaid kui ennast proovile panna tahtjaid. Tänavusel turniiril üllatas meid elekter, mis otsustas tunnikeseks ära minna. Õnneks elekter kabenuppe ei liiguta ja see võistlejaid ei häirinud.

Mõttemänguritele jagati medaleid neljas võistlusklassis: poisid ja tüdrukud, mehed ja naised.Medalid jagunesid järgmiselt:

Luunja mõisaaida kabeturniiri lahingud on täies hoos. Foto: Kaupo Kütt

Tüdrukud:
I koht Adeele Kask
II koht Laura Heleene Piir
III Karola Vagula

Poisid:
I koht Kaspar Kuusesaar
II Trevor Pino
III David Martirosian

Naised:
I koht Heldi Kiisler
II koht Katriin Lütsepp
III koht Janne Mumme

Mehed:
I koht Martin Zaplatin
II koht Keir-Christian Sugul
III koht Algo Laidvee

Võistlust korraldab Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus koostöös MTÜ Tartu Spordiselts Kaleviga.

Suur tänu võistluse peakohtunik Andres Karbale.

Kadi Kalmus
Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuse direktor

Tartumaa Arendusselts

Tartumaa Arendusselts (TAS) kuulutab välja
ÜPP strateegiakava ja ESF+ toetusmeetme raames
LEADER-kogukonna juhitud kohaliku arengu toetuse
PROJEKTITAOTLUSTE VASTUVÕTU

2026. a taotlusvoorud
Taotlusi saab esitada: 10. märts – 10. aprill 2026 ja 15. september – 15. oktoober 2026

Projektitoetust saavad taotleda Tartumaa Arendusseltsi tegevusrühma tegevuspiirkonnas tegutsevad mikroettevõtted, mittetulundusühendused ja kohalikud omavalitsused.

Projektitaotlusi rahastatakse järgmiste strateegia meetmete kaudu:

I taotlusvoor
10. märts – 10. aprill 2026:
Meede 1.2. Ettevõtlikud ja terved noored
Meede 1.3. Kogukonna väikeprojektid
Meede 2.1. Kohalik väiketootmine ja ärilised teenused
Meede 2.2. Turism ja puhkevõimalused
Meede 2.3. Uuendused ja piloteerimine
Meede 3.3. Sotsiaalse kaasatuse suurendamine

II taotlusvoor
15. september – 15. oktoober 2026
Meede 1.1. Arukad kogukondlikud lahendused
Meede 1.2. Ettevõtlikud ja terved noored
Meede 1.3. Kogukonna väikeprojektid
Meede 3.1. Suurprojektid
Meede 3.3. Sotsiaalse kaasatuse suurendamine

Nõustamisele saab registreeruda
heili.petkin@tas.ee, 503 8329

Täpsem informatsioon toetatavate tegevuste ja taotlusvoorude kohta
www.tas.ee

Rahastanud Euroopa Liit
Eesti tulevikku heaks
Rahastanud Euroopa Liit

TOOMAS OJASAARE LAULUKLUBI

15. MÄRTS 2026 KELL 15.00

LUUNJA KULTUURI- JA VABAAJAKESKUS

TULE JA LAULA MEEL RÕÕMSAKS!

INFO 5309 3670
LUUNJA KULTUURI- JA VABAAJAKESKUS

LUUNJA KULTUURI- JA VABAAJAKESKUS

VEEBRUAR

16.02 Film „Meie Erika“ 18.00
Kavastu raamatukogu-külakeskus. Pilet 5/6 eurot

20.02 Laste ja noorte rongkäik 10.15
algusega Luunja keskkooli juurest

Eesti Vabariigi 108. aastapäevale pühendatud väliaktus 10.30
Luunja vallamaja juures

20.02 Film „Meie Erika“ 18.00
Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus. Pilet 5/6 eurot

22.02 Eesti sünnipäeva matk 12.00
Emajõe-Suursoo keskus
Rahvarõivais osalejatele on matk tasuta, kuid supi eest tuleb lunastada 5-eurone pääse. Tavalistes matkariietes osalejatele on pilet koos supiga aga 10 eurot, Fientast.

23.02 Eesti Vabariik 108 aktus ja tantsuõhtu 18.00
Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus
Vallavanema tervitus ja valla tunnustuste üleandmine.
Kõneleb looduse- ja kirjamees Hendrik Relve.
Esinevad Jõeõed ja Kaisa Kuslapuu Trio.
Tantsuks mängib ansambel Tuulest Viidud.
Pidulik suupistelaud. Tasuta

25.–27.02 Koolivaheaja programm

25.02 kell 11.00–16.00 Lohkva noortekeskuses: mängud ja meisterdamine, Raidi kokakool

26.02 väljasõit Elistvere loomaparki. Buss 12.00 Lohkva spordihoone, 12.10 Luunja kultuurimaja. Tagasi umbes 16.00. Osalustasu 5 eurot, registreeri noorsootöötaja juures.

27.02 kell 11.00–13.00 Luunja noortekeskuses pannkoogihommik. Kell 13.00 animafilm „Valge karu prints“, tasuta.

27.02 Film „Säärane mulk“ 18.00
Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus. Pilet 5/6 eurot

MÄRTS

03.03 Film „Säärane mulk“ 18.00
Kavastu raamatukogu-külakeskus
Pilet 5/6 eurot

15.03 Toomas Ojasaare lauluklubi 15.00
Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus

21.03 Laste ja noorte laulukonkursi „Tartumaa laululaps 2026“ Luunja eelvoor

„Luunja lõoke“ 11.00
Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus
Osalejate registreerimine avatud kuni 01.03.26.

21.03 Ligipääsetav *stand-up* 19.00
Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus
Lisainfo: ligipaasetav.eu
Tasuta

Sõbrakuul sõprus maksab!
Võta sõber koolitusele kaasa ja saate mõlemad soodsamalt.

Kategooriaõpe
AM, A, B, BC1, C1, C, D, E

Lõppastme koolitus
esmase juhiloa vahetamiseks
Järelkoolitus
juhtimisõiguse taastamiseks

Kood95 täienduskoolitus
eesti ja vene k
Ametikoolitus (140h)
ADR koolitused
Tõstukijuhi koolitused

www.sõiduõppe.ee
50 78 230
Tartus Kalda tee 30

Õnnitleme vastseid vanemaid!

LEILI PÄRNALAAS	21.12.2025
ALIKA LIIVAK	07.01.2026
MIKK ELIO KIKKAS	13.01.2026
KARL KONSEN	28.01.2026

Iga kodu väärib PUHAST VETT

Veepuhastusseadmete soetamine on abikõlblik tegevus

HAJAASUSTUSE PROGRAMM

Taotlusvoor
02.02.2026 - 02.04.2026

MIRIDON on abiks:
- Veeanalüüside teostamisel
- Filterseadmete valimisel
- Filterseadme paigaldamisel
- Survetõsteseadmete paigaldamisel

MIRIDON veetöötlusseadmed
www.miridon.ee | tel. +372 526 8515 | miridon@miridon.ee
Rehepapi tee 31, Kambja vald, Tartumaa

ELEKTRI-TÖÖD LUUNJA VALLAS

- Teostan erinevaid elektritöid, nii sise- kui välistöid.
- Pistikupesade, lülitite, valgustite paigaldus.
- Uute eramute elektritööd.
- Samuti olemasolevate elektrisüsteemide korrastamine.
- Küsi ka päikesepaneelide paigaldust!

Töökogemust elektrialal on 20 aastat. Oman B-klassi pädevustunnistust.

IVOREL OÜ
ivo@ivorel.ee • +372 5657 7149

Ostan teie auto, kaubiku või maasturi.

Tehniline seisukord ei oma tähtsust.
Vajadusel registrist kustutamine ja äravedu puksiiriga.
Tel 5630 4306

Olete oodatud Kavastusse **massaaži**
5349 2723
missiiskui.ee

Likvideerin ummistusi 24/7
- **Kaameraga torude läbivaatus** (lõõrid, korstnad, torud jm – kuni 30m)
- **Torude sulatamine** (raud- ja vasktorud)

FIE Raivo Kägo, tel 521 4808

- ✓ Ohtlike puude langetamine
- ✓ Hekkide ja viljapuude hooldus
- ✓ Puude hooldus/vormilõikus
- ✓ Põõsaste ja ilupuude lõikamine
- ✓ Kändude freesimine
- ✓ Vihmaveerennide puhastus
- ✓ Okste ja tüvede äravedu

www.ainipuutood.ee
Facebook Aini Puutööd

Mälestame

MILVI TILGAR
26.12.1935 – 02.01.2026

LAINE VESKE
10.02.1948 – 02.01.2026

PAVEL PERV
24.09.1939 – 06.01.2026

REGINA PINO
25.10.1969 – 26.01.2026

VÄINO NOOL
07.12.1938 – 30.01.2026

Kodu Uudised

Väljaandja Luunja Vallavalitsus
Vastutav toimetaja Ketlin Alaväli
Keeletoimetaja Reet Tens
Tehniline teostus Tartu Trükiteenused

Luunja Vallavalitsuse ametlikud teated ja uudised
Facebook: Luunja vald
Koduleht: luunja.ee
E-post: vald@luunja.ee
Telefon: 741 7319

Kodu Uudiste paberväljaandest loobumiseks anna teada ajaleht@luunja.ee või 741 7390

Kodu Uudised on loetav ka internetis aadressil luunja.ee/kodu-uudised